

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Педагогічний факультет

Кафедра філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувачка кафедри
Інна НАГРИБЕЛЬНА
“27” січня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Спеціальність 013 Початкова освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
СВО «Бакалавр»
Форма навчання: денна

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни “Історія англійської мови” для студентів спеціальності 013 Початкова освіта

„ 27” січня 2020 року - 21 с.

Розробник: Смутченко О.С. – викладач кафедри філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філології
Протокол від “27” січня 2020 року № 6
Завідувачка кафедри філології

(Інна НАГРИБЕЛЬНА)

“27” січня 2020 року

© О. Смутченко, 2020 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5,5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 013 Початкова освіта		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Загальна кількість годин - 165		Семестр	
		4-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 5	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		40 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		46 год.	год.
		Самостійна робота	
		79 год.	год.
		залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студентів становить:

для денної форми навчання – 1:1

Пояснювальна записка

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни містить «Історію англійської мови». Вона складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки зі ступеня вищої освіти – бакалавр (ВК11), напрямку підготовки – 013 Початкова освіта.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета курсу історії англійської мови: ознайомлення студентів з історією виникнення та розвитку англійської мови в нерозривному зв'язку з історією народу, соціальними та політичними змінами в країні та розвитком культури, основними подіями розвитку англійської мови в синхронії та діяхронії, структурою та системою англійської мови, основними результатами історичних процесів, характерних для розвитку мови, причинами та шляхами утворення лінгвальних специфічних особливостей давніх і сучасних германських мов.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є теоретичні та практичні завдання, які полягають у наступному:

- **теоретичні:**

- вивчення структурних особливостей мови (фонетичних, граматичних, лексичних) у процесі їх розвитку. При цьому досліджувана дисципліна пропонує діяхронічний підхід до вивчення та інтерпретації лінгвістичних явищ, тобто вивчення їх у безперервному на тлі еволюції мови та її системи. До головних методологічних питань, що подаються у лекціях, відносять такі: 1) постійне відмирання елементів старої якості та постійний розвиток елементів нової якості; 2) наявність тісного зв'язку історії англійської мови з історією та культурою англійського народу; 3) взаємозв'язок і взаємозалежність змін окремих сторін структури мови: розвиток аналітичного типу мови і вироблення суворих норм синтаксису; розвиток складної системи часів на основі розвитку системи допоміжних дієслів;
- ознайомлення з відмінностями усного та писемного мовлення, зі стилістичним розширенням англійської лексики за сферами її вживання. Дати уявлення про сленг, його роль та функції у різних регістрах мови (зокрема, в мові засобів масової інформації); розвинути навички аналізу мовного матеріалу; ознайомити студентів із загальними закономірностями будови, функціонування та розвитку лексики англійської мови. Сформулювати уяву про системність лексики та ролі лексичних категорій (синонімії, антонімії, полісемії) у побудові мовлення;
- ознайомлення студентів з теоретичними дослідженнями граматичної системи англійської мови на основі сучасної лінгвістичної теорії, відношеннями між морфологією та синтаксисом, парадигматичними явищами;

- **практичні:**

- вивчення мови в її еволюції становить перед студентами теоретичні питання, а саме : взаємовідношення статичної і динамічної, значення лінгвістичних й екстралінгвістичних факторів в розвитку мови. Ці питання можуть бути вирішені тільки теоретично, опираючись на знання здобуті з курсу загального мовознавства. Звідси випливає практична мета - навчити студентів застосовувати знання придбані з курсів інших лінгвістичних дисциплін при інтерпретації фактів історичного розвитку мови;
- набуття вміння правильно вибирати та вживати слова в прагматичних ситуаціях; розвинути навички здогадуватися про значення слова за значенням морфем, набуття навичок впізнавати та розуміти;
- оволодіння сучасними методами, які застосовуються для вирішення лінгвістичних проблем мовної структури, вміння аналізувати граматичні проблеми з теоретичної точки зору, аргументувати погляди різних авторів.

1.3. Компетентності, якими повинні оволодіти студенти.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, усвідомлювати мету поставленого завдання ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи.

ЗК-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації з історії англійської мови з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різними стилями мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

ЗК-5. Громадянська компетентність. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян.

ЗК-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

ЗК-7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Здатність до цінування та поваги до різноманітності і мультикультурності; толерантне ставлення до культурної спадщини англійських країн, індивідуальних особливостей.

ЗК-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та

кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

ЗК-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання.

ЗК-10. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку, творчому підході до освітнього процесу. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання; здатність до педагогічної рефлексії.

ЗК-11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно розв'язувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.

ЗК-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач з курсу «Історія англійської мови», зокрема підготовка проєктів, презентацій.

Фахові компетентності:

ФК-1. Філологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу мови навчання, мови вивчення, іноземної мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складниками філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча.

ФК-3. Технологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту освітньої галузі «Технології» загалом та окремих його змістових ліній. Складниками технологічної компетентності є: ІКТ-компетентність, компетентності з техніки обробки матеріалів, технічної творчості, декоративно-ужиткового мистецтва та самообслуговування.

ФК-4. Природничо-наукова компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих природничо-наукових знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту природознавчого матеріалу відповідної освітньої галузі початкової освіти. Складниками природничо-наукової компетентності є астрономічна, географічна, землезнавча, біологічна (ботанічна, зоологічна, анатомічна, фізіологічна), екологічна, валеологічна.

ФК-6. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

ФК-7. Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

ФК-8. Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й

вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

ФК-9. Організаційна. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

ФК-10. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.

ФК-11. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності.

По закінченні курсу студенти повинні **знати** суть лінгвістичних процесів та змін, які відбувалися протягом історичного розвитку мови та розуміти їх роль для сучасного стану англійської мови.

1.4 У процесі навчання дисципліни студенти повинні оволодіти **знаннями про:**

- історію формування та розвитку англійської мови, у тому числі становлення фонетичної системи, розвитку граматичної системи та словника;
- особливості діяхронічного підходу до вивчення та інтерпретації лінгвістичних явищ;
- взаємовідношення статичної і динамічної, значення лінгвістичних й екстралінгвістичних факторів розвитку мови;
- основні положення нормативної лексикології англійської мови;
- продуктивні моделі та тенденції розвитку мови; продуктивні типи словотворення, способи словотвору;
- явища полісемії, омонімії, паронімії;
- семантичні групи слів та їх особливості;
- проблему запозичень, їх класифікацію та види асиміляції;
- граматичний стан англійської мови як системи, частини якої взаємопов'язані певними взаємовідношеннями різного ступеня складності;
- сучасні методи лінгвістичного дослідження, різні інтерпретації проблемних явищ.

Студенти повинні оволодіти **уміннями:**

- показувати зв'язок історії англійської мови з сучасним станом мови;
- орієнтуватися в різних напрямках розвитку історії мови у методах аналізу, підходах до мовного матеріалу;
- супроводжувати відповідь на питання прикладами.
- визначити фонетичні, лексичні, граматичні особливості англійської мови в різні періоди її розвитку;
- застосувати теоретичні знання при інтерпретації фактів історичного розвитку мови;
- робити практичні висновки при вивченні певного лексикологічного явища;
- володіти навичками аналізу мовного матеріалу;
- правильно вибирати та вживати слова в прагматичних ситуаціях;
- володіти навичками проведення лексикологічного та морфологічного аналізу слова;
- використовувати англійські прислів'я та приказки у відповідних ситуаціях;
- володіти навичками міжкультурного спілкування з використанням різних семантичних груп слів;

- урахувати фонові знання в процесі вивчення іноземної мови, перекладу та спілкування з носіями мови;
- показати зв'язок теоретичного курсу з практичним;
- вміти аналізувати різні підходи до мовного матеріалу;
- супроводжувати відповіді на питання прикладами.

1.5. Програмні результати навчання:

ПРН 1: Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН 2: Розуміти мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи (педагогічна компетентність + ПКК). Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

ПРН 3: Розуміти вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.

ПРН 4: Розуміти закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.

ПРН 5: Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН 6: Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

ПРН 7: Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-орієнтованих задач.

ПРН 8: Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів. Складати психолого-педагогічну характеристику на учня та клас.

ПРН 9: Проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми

ПРН 10: Моделювати процес навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.

ПРН 11: Проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми. Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та у відповідності до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі з певного предмету.

ПРН 12: Проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

ПРН 13: Проектувати зміст і методику проведення виховних заходів для учнів початкової школи.

ПРН 14: Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач пов'язаних з історією виникнення і становлення англійської мови.

ПРН 15: Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

ПРН 16: Використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.

ПРН 17: Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

ПРН 18: Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

ПРН 19: Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна пов'язана з країнознавством, фонетикою, граматикою та лексикологією англійської мови.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови. Англійська мова стародавнього періоду

1. The subject of the history of the English language.
2. German languages – old and new. The expansion of English in the USA and other countries.
3. General characteristics of Old English Period.
4. Old English alphabet and pronunciation.
5. Consonant changes in OE.
6. Old English grammar.
7. The pronoun and adjective in OE.
8. The OE verb.
9. OE syntax.

Змістовний модуль №2. Англійська мова середнього та нового періодів. Розвиток фонетичної та граматичної систем англійської мови. Генеза словникового складу

10. Middle English.
11. Middle English changes in spelling.
12. Middle English grammar.
13. The noun in Early Middle English.
14. The pronoun and adjective in ME.
15. The Verb in Middle English.
16. The Future Tense. Forms of verb.
17. Early modern English pronunciation and spelling.
18. Grammar in Early Modern English.
19. Early Modern English vocabulary.
20. English Variants.

Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем		Кількість годин											
		денна форма						Заочна форма					
		усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови. Англійська мова стародавнього періоду													
1	The subject of the history of the English language	8	2	2			4						
2	German languages – old and new. The expansion of English in the USA and other countries	10	2	2			6						
3	General characteristics of Old English Period	6	2	2			2						
4	Old English alphabet and pronunciation	6	2	2			2						
5	Consonant changes in OE	10	2	2			6						
6	Old English grammar	14	2	4			8						
7	The pronoun and adjective in OE	10	2	2			6						
8	The OE verb	10	2	2			6						
9	OE syntax	12	2	4			6						
Разом за змістовим модулем		86	18	22			46						
Змістовий модуль 2. Англійська мова середнього та нового періодів. Розвиток фонетичної та граматичної систем англійської мови. Генеза словникового складу													
1	Middle English	8	2	2			4						
2	Middle English changes in spelling	6	2	2			2						
3	Middle English grammar	8	2	2			4						
4	The noun in Early Middle English	8	2	2			4						
5	The pronoun and adjective in ME	10	2	2			6						
6	The Verb in Middle English	10	2	2			6						
7	The Future Tense.	6	2	2			2						

	Forms of verb											
8	Early modern English pronunciation and spelling	6	2	2			2					
9	Grammar in Early Modern English	6	2	2			2					
10	Early Modern English vocabulary	7	2	4			1					
11	English Variants	4	2	2								
Разом за змістовим модулем		79	22	24			33					
Усього годин		165	40	46			79					

Змістові модулі навчальної дисципліни

**Змістовий модуль №1. Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови.
Англійська мова стародавнього періоду**

Лекційний модуль №1

Тема 1. The subject of the history of the English language (2 години).

Тема 2. German languages – old and new. The expansion of English in the USA and other countries. (2 години).

Тема 3. General characteristics of Old English Period (2 години).

Тема 4. Old English alphabet and pronunciation (2 години).

Тема 5. Consonant changes in OE (2 години).

Тема 6. Old English grammar (2 години).

Тема 7. The pronoun and adjective in OE (2 години).

Тема 8. The OE verb (2 години).

Тема 9. OE syntax (2 години).

Практичний модуль №1

1. The subject of the history of the English language (2 години).

2. German languages – old and new. The expansion of English in the USA and other countries. (2 години).

3. General characteristics of Old English Period (2 години).

4. Old English alphabet and pronunciation (2 години).

5. Consonant changes in OE (2 години).

6. Old English grammar (4 години).

7. The pronoun and adjective in OE (2 години).

8. The OE verb (2 години).

9. OE syntax (4 години).

Модуль самостійної роботи №1. Germanic Languages Old And Modern

1. Dialectal groups in Old and Middle English. 10 год.

2. Development of the National literary English language. 6 год.

3. Reasons of the gap between spelling and pronunciation. 10 год.

4. Make an excursion of the extralinguistic situation to German Britain. 10 год.

5. Compare grammar categories of parts of the speech to the Modern English. 10 год.

Форма роботи:

- Самостійне опрацювання теми. Складання конспекту за запропонованими питаннями та списком літератури. Підготовка проєкта. Усна доповідь на

колоквіумі. Виконання практичних завдань з опорою на опрацьований теоретичний матеріал.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Верба Л.Г. Історія англійської мови: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 296 с.
2. Иванова И., Беляева Т., Чахоян Л. История английского языка. – СПб.: Лань, 2001. – 345 с.
3. Иванова И., Беляева Т., Чахоян Л. Практикум по истории английского языка. – СПб.: Лань, 2000. – 58 с.
4. Линский С.С. Сборник упражнений по истории английского языка. – Л.: Наука, 1987. – 35 с.
5. Методичні рекомендації та практичні завдання з курсу „Історія англійської мови”. – Херсон: ХДПІ, 1993. – 68 с.
6. Плоткин В.Я. Очерк диахронической фонологии английского языка. – М.: Наука, 1989. – 98 с.
7. Расторгуева Т.А. История английского языка. – М.: Астрель, 2002. – 347 с.
8. Расторгуева Т.А. Очерки по исторической грамматике английского языка. – М.: Астрель, 2000. – 76 с.
9. Селігей П.О. З історії пуризму в англійській літературній мові // Мовознавство. – 2007. – № 5. – С. 3-18.
10. Хаймович Б.С. Стислий курс історії англійської мови. – К.: Наукова думка, 1998. – 66 с.
11. Шахрай О.Б. Короткий історичний довідник з фонетики і морфології англійської мови. – К.: Наукова думка, 1989. – 56 с.
12. Ярцева В.Н. Исторический синтаксис английского языка. – М.: Наука, 1999. – 35 с.
13. Ярцева В.Н. Историческая морфология английского языка. – М.: Наука, 1997. – 45 с.
14. Ярцева В.Н. Развитие национального литературного английского языка. – М.: Просвещение, 1997. – 87 с.
15. Baugh A.C., Cable Th. A History of the English Language. — Fifth Edition. — London: Routledge, 2002. — 447 p.
16. Bragg M. The Adventure of English: The Biography of a Language. — NY: Arcade Publishing, 2011. — 322 p.
17. Brook G.S. A History of the English Language. – L., 1997. – 167 p.
18. Hogg R., Denison D. A History of the English Language. — Cambridge: Cambridge University Press, 2006. — 495 p.
19. The Cambridge History of the English Language Cambridge: Vols. 1-6. — Cambridge: Cambridge University Press, 2005-2008.

Допоміжна література

20. English Vocabulary in use: pre-intermediate and intermediate; Stuart Redman: Cambridge University Press, 1997. – 200 p.
21. English Vocabulary in use: upper-intermediate and advanced; Michael McCarthy, Felicity O'Dell: Cambridge University Press, 1994. – 200 p.
22. Fisiak J. An Outline History of English. Vol. 1. External History. – Poznan, 1993. – 58 p.
23. The Cambridge History of the English Language. Vol. 1-2. – Cambridge: CUP, 1992. – 987 p.
24. Jespersen O. Growth and Structure of English. – N.Y., 1999. – 69 p.
25. Nist J. A Structural History of English. – Oxford, 2001. – 89 p.
26. Oxford Guide to British and American culture for learners of English / Editor Jonathan Crowther, Kathryn Kavanagh. – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 600 p.

27. Rot S. Old English. – Budapest, 1992. – 99 p.
28. Sweet H. A New English Grammar, Logical and Historical, 1-2. – Oxford, 1998. – 456 p.
29. Wyld Y. A Short History of English. – L., 1992. – 187 p.
30. Wyld H. A History of Modern Colloquial English. – L., 1997. – 79 p.

Підсумкова тека: письмовий текстовий контроль

Змістовний модуль №2. Англійська мова середнього та нового періодів. Розвиток фонетичної та граматичної систем англійської мови. Генеза словникового складу
Лекційний модуль №2

Тема 1. Middle English. (2 години).

Тема 2. Middle English changes in spelling (2 години).

Тема 3. Middle English grammar (2 години).

Тема 4. The noun in Early Middle English (2 години).

Тема 5. The pronoun and adjective in ME (2 години).

Тема 6. The Verb in Middle English (2 години).

Тема 7. The Future Tense. Forms of verb. (2 години).

Тема 8. Early modern English pronunciation and spelling (2 години).

Тема 9. Grammar in Early Modern English (2 години).

Тема 10. Early Modern English vocabulary (2 години).

Тема 11. English Variants (2 години).

Практичний модуль №2

1. Middle English. (2 години).

2. Middle English changes in spelling (2 години).

3. Middle English grammar (2 години).

4. The noun in Early Middle English (2 години).

5. The pronoun and adjective in ME (2 години).

6. The Verb in Middle English (2 години).

7. The Future Tense. Forms of verb. (2 години).

8. Early modern English pronunciation and spelling (2 години).

9. Grammar in Early Modern English (2 години).

10. Early Modern English vocabulary (4 години).

11. English Variants (2 години).

Модуль самостійної роботи №2 Synthetic And Inflected Type Of Language

1. Changes in the type of OE. 10 год.

2. Etymological layers of OE. 11 год.

3. The Sources of new words in NE. 12 год.

Форма роботи:

- Самостійне опрацювання теми. Складання конспекту за запропонованими питаннями та списком літератури. Підготовка проєкту. Усна доповідь на колоквіумі. Виконання практичних завдань з опорою на опрацьований теоретичний матеріал.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Верба Л.Г. Історія англійської мови: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 296 с.
2. Иванова И., Беляева Т., Чахоян Л. История английского языка. – СПб.: Лань, 2001. – 345 с.
3. Иванова И., Беляева Т., Чахоян Л. Практикум по истории английского языка. – СПб.: Лань, 2000. – 58 с.

4. Линский С.С. Сборник упражнений по истории английского языка. – Л.: Наука, 1987. – 35 с.
5. Методичні рекомендації та практичні завдання з курсу „Історія англійської мови”. – Херсон: ХДПІ, 1993. – 68 с.
6. Плоткин В.Я. Очерк диахронической фонологии английского языка. – М.: Наука, 1989. – 98 с.
7. Расторгуева Т.А. История английского языка. – М.: Астрель, 2002. – 347 с.
8. Расторгуева Т.А. Очерки по исторической грамматике английского языка. – М.: Астрель, 2000. – 76 с.
9. Селігей П.О. З історії пуризму в англійській літературній мові // Мовознавство. – 2007. – № 5. – С. 3-18.
10. Хаймович Б.С. Стислий курс історії англійської мови. – К.: Наукова думка, 1998. – 66 с.
11. Шахрай О.Б. Короткий історичний довідник з фонетики і морфології англійської мови. – К.: Наукова думка, 1989. – 56 с.
12. Ярцева В.Н. Исторический синтаксис английского языка. – М.: Наука, 1999. – 35 с.
13. Ярцева В.Н. Историческая морфология английского языка. – М.: Наука, 1997. – 45 с.
14. Ярцева В.Н. Развитие национального литературного английского языка. – М.: Просвещение, 1997. – 87 с.
15. Baugh A.C., Cable Th. A History of the English Language. — Fifth Edition. — London: Routledge, 2002. — 447 p.
16. Bragg M. The Adventure of English: The Biography of a Language. — NY: Arcade Publishing, 2011. — 322 p.
17. Brook G.S. A History of the English Language. – L., 1997. – 167 p.
18. Hogg R., Denison D. A History of the English Language. — Cambridge: Cambridge University Press, 2006. — 495 p.
19. The Cambridge History of the English Language Cambridge: Vols. 1-6. — Cambridge: Cambridge University Press, 2005-2008.

Допоміжна література

20. English Vocabulary in use: pre-intermediate and intermediate; Stuart Redman: Cambridge University Press, 1997. – 200 p.
21. English Vocabulary in use: upper-intermediate and advanced; Michael McCarthy, Felicity O'Dell: Cambridge University Press, 1994. – 200 p.
22. Fisiak J. An Outline History of English. Vol. 1. External History. – Poznan, 1993. – 58 p.
23. The Cambridge History of the English Language. Vol. 1-2. – Cambridge: CUP, 1992. – 987 p.
24. Jespersen O. Growth and Structure of English. – N.Y., 1999. – 69 p.
25. Nist J. A Structural History of English. – Oxford, 2001. – 89 p.
26. Oxford Guide to British and American culture for learners of English / Editor Jonathan Crowther, Kathryn Kavanagh. – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 600 p.
27. Rot S. Old English. – Budapest, 1992. – 99 p.
28. Sweet H. A New English Grammar, Logical and Historical, 1-2. – Oxford, 1998. – 456 p.
29. Wyld Y. A Short History of English. – L., 1992. – 187 p.
30. Wyld H. A History of Modern Colloquial English. – L., 1997. – 79 p.

Підсумкова тека: письмовий текстовий контроль

Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Історія англійської мови» використовуються такі методи навчання: *словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція)* та *практичні (аналіз наукової літератури, реферати тощо)*.

До активних методів навчання належать *диспут, дискусія*. З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Так, *метод "мозкової атаки"*, наприклад, формує вміння зосереджувати увагу на певній вузькій меті. Використовуючи метод мозкової атаки, студенти працюють як "генератори ідей", при цьому вони не стримуються необхідністю обґрунтування своїх позицій та позбавлені критики, адже за цих умов немає "начальників" і "підлеглих", є лише експерти в кожній групі студентів, які фіксують, оцінюють та вибирають кращі ідеї.

Зазначене комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця-філолога з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю, які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному контролю.

Семестровий контроль проводиться у формі усного опитування з презентацією рефератів, тестування.

Критерії оцінювання

з дисципліни “Історія англійської мови”

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначені в ХДУ. Академічні успіхи студента оцінюються за шкалою, яка застосована в ХДУ з обов’язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
A (90-100)	Відмінно
B (82-89)	Добре
C (74-81)	
D (64-73)	Задовільно
E (60-63)	
FX (35-59)	незадовільно з можливістю повторного складання
F (1-34)	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

A (відмінно)	Студент добре володіє інформацією щодо ключових дефініцій курсу; вміє оперувати лінгвостилістичними поняттями під час проведення дискусії на семінарських заняттях; використовує придбані теоретичні знання при з’ясуванні основних понять та дефініцій; вміє робити критико-аналітичний аналіз наукових доробок із застосуванням набутих знань та навичок. Володіє такими загальнонавчальними вміннями, як робота з довідковою літературою та словниками. Вміє правильно використовувати наукові знання в усіх видах мовленнєвої діяльності.
B (добре)	Студент володіє теоретичним матеріалом повністю, застосовує практичні навички під час дискусії, вирішує лінгвістичні задачі, з’ясовує закономірності реалізації англійськомовного матеріалу в мовленні різних ситуацій спілкування, але може допустити неточності в формулюванні, незначні мовленнєві помилки в наведених прикладах.
C (добре)	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички, але не вміє самостійно мислити, аналізувати теоретичний та практичний матеріал.
DE (задовільно)	Студент знає основні теми курсу, але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами, не вміє використовувати теоретичні знання в мовленні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях.
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змоги оформити думку. Практичні навички на рівні розпізнавання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ ЩОДО ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Оцінка за шкалою ECTS	Сума балів за 100-бальною шкалою		Оцінка за національною шкалою
A	90-100		відмінно
B	82-89		добре
C	74-81		задовільно
D	64-73		незадовільно з можливістю повторного складання
E	60-63		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
FX	35-59		
F	1-34		
A (відмінно) 90-100	Розміщений матеріал відповідає тематиці проєкту. Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію. Інформація структурована. Має чітку, логічно вибудовану структуру. Використання графіків, таблиць. Наявність посилань на використані інформаційні джерела. Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні. Зовнішній вигляд роботи, «читаємість» тексту, наочність. Виглядає надзвичайно привабливо. Чітка побудова сторінок. Тексти легко сприймаються. Відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин роботи. Гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проєкту. Уміння і навички використання комп'ютерних технологій. Використання спецефектів (анімація, звук, графіка). Робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.		
B (добре) 82-89	Розміщений матеріал загалом відповідає тематиці проєкту і є досить інформативним. Прослідковується певна структура в розміщенні інформації. Графіки, таблиці представлені в роботі, але не додають інформації, не доповнюють змісту. Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені. Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення. Дизайн не суперечить загальному змісту проєкту. Робота дає висновок про достатній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій студентами.		
C (добре) 74-81	Дизайн не суперечить загальному змісту проєкту. Робота дає висновок про середній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій студентами.		
DE (задовільно)	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої		

64-73 60-63	інформативної функції. Важко вловити структуру подання інформації. Графіки і таблиці відсутні. Немає посилань на використані джерела. Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення). Дизайн зовсім не відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту. Низький (початковий) рівень використання різноманітних можливостей комп'ютерних технологій.
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання 35-59	Презентація не відповідає вимогам щодо оформлення, дизайну, естетичного вигляду.
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 1-34	Презентація не підготовлена взагалі.

Список рекомендованої літератури.
Основна література

1. Верба Л.Г. Історія англійської мови: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 296 с.
2. Иванова И., Беляева Т., Чахоян Л. История английского языка. – СПб.: Лань, 2001. – 345 с.
3. Иванова И., Беляева Т., Чахоян Л. Практикум по истории английского языка. – СПб.: Лань, 2000. – 58 с.
4. Линский С.С. Сборник упражнений по истории английского языка. – Л.: Наука, 1987. – 35 с.
5. Методичні рекомендації та практичні завдання з курсу „Історія англійської мови”. – Херсон: ХДПІ, 1993. – 68 с.
6. Плоткин В.Я. Очерк диахронической фонологии английского языка. – М.: Наука, 1989. – 98 с.
7. Расторгуева Т.А. История английского языка. – М.: Астрель, 2002. – 347 с.
8. Расторгуева Т.А. Очерки по исторической грамматике английского языка. – М.: Астрель, 2000. – 76 с.
9. Селігей П.О. З історії пуризму в англійській літературній мові // Мовознавство. – 2007. – № 5. – С. 3-18.
10. Хаймович Б.С. Стислий курс історії англійської мови. – К.: Наукова думка, 1998. – 66 с.
11. Шахрай О.Б. Короткий історичний довідник з фонетики і морфології англійської мови. – К.: Наукова думка, 1989. – 56 с.
12. Ярцева В.Н. Исторический синтаксис английского языка. – М.: Наука, 1999. – 35 с.
13. Ярцева В.Н. Историческая морфология английского языка. – М.: Наука, 1997. – 45 с.
14. Ярцева В.Н. Развитие национального литературного английского языка. – М.: Просвещение, 1997. – 87 с.
15. Baugh A.C., Cable Th. A History of the English Language. — Fifth Edition. — London: Routledge, 2002. — 447 p.
16. Bragg M. The Adventure of English: The Biography of a Language. — NY: Arcade Publishing, 2011. — 322 p.
17. Brook G.S. A History of the English Language. – L., 1997. – 167 p.
18. Hogg R., Denison D. A History of the English Language. — Cambridge: Cambridge University Press, 2006. — 495 p.
19. The Cambridge History of the English Language Cambridge: Vols. 1-6. — Cambridge: Cambridge University Press, 2005-2008.

Допоміжна

20. English Vocabulary in use: pre-intermediate and intermediate; Stuart Redman: Cambridge University Press, 1997. – 200 p.
21. English Vocabulary in use: upper-intermediate and advanced; Michael McCarthy, Felicity O'Dell: Cambridge University Press, 1994. – 200 p.
22. Fisiak J. An Outline History of English. Vol. 1. External History. – Poznan, 1993. – 58 p.
23. The Cambridge History of the English Language. Vol. 1-2. – Cambridge: CUP, 1992. – 987 p.
24. Jespersen O. Growth and Structure of English. – N.Y., 1999. – 69 p.

25. Nist J. A Structural History of English. – Oxford, 2001. – 89 p.
26. Oxford Guide to British and American culture for learners of English / Editor Jonathan Crowther, Kathryn Kavanagh. – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 600 p.
27. Rot S. Old English. – Budapest, 1992. – 99 p.
28. Sweet H. A New English Grammar, Logical and Historical, 1-2. – Oxford, 1998. – 456 p.
29. Wyld Y. A Short History of English. – L., 1992. – 187 p.
- Wyld H. A History of Modern Colloquial English. – L., 1997. – 79 p.

Інформаційні ресурси

30. [Electronic resource] . – Mode of access : <http://www.bbc.com/culture/story/20150605-your-language-is-sinful>
31. [Electronic resource] . – Mode of access : https://www.thehistoryofenglish.com/history_old.html
32. [Electronic resource] . - Mode of access : <https://studfile.net/preview/7290034>
33. [Electronic resource] . - Mode of access : <https://public.oed.com/blog/early-modern-english-pronunciation-and-spelling/>
34. [Electronic resource] . – Mode of access : <http://homes.chass.utoronto.ca/~cpercy/courses/EModEPhonology.htm>
35. [Electronic resource] . – Mode of access : <https://studfile.net/preview/5186218/page:6/>
36. [Electronic resource] . – Mode of access : <http://nvsu.ru/ru/Intellekt/1131/Istoriya%20angliyskogo%20yazika%20-%20Uchebnoe%20posobie%20-%202009.pdf>
37. [Electronic resource] . – Mode of access : https://studopedia.su/2_38688_Lecture---Old-English-phonetics.html